What determines the presence of works councils in Polish companies / Katarzyna Skorupińska-Cieślak // Empl. Relat. - 2018, nr 5, s. 787-800, rys. tab. bibliogr.

Co determinuje obecność rad zakładowych w polskich firmach?

Po przystąpieniu do Unii Europejskiej Polska została zobowiązana do przeniesienia dyrektyw Unii, w tym dotyczących uczestnictwa pracowników, na grunt polskiego system stosunków pracy. Odnosi się to także do dyrektywy 2001/14/WE, która powołała do życia struktury uczestnictwa w krajach Europy Środkowej i Wschodniej na wzór niemieckich rad zakładowych. Polska wdrożyła tę dyrektywę poprzez ustawę o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji z 7 kwietnia 2006 roku, przekształcając w ten sposób system reprezentowania pracowników z czysto związkowej reprezentacji na reprezentację dwudzielną (związki zawodowe i rady zakładowe). Autorka artykułu analizuje czynniki wpływające na obecność rad zakładowych w polskich firmach, przygląda się także częstotliwości występowania rad zakładowych w organizacjach oraz nastawieniu kierownictwa do tych instytucji uczestnictwa pracowników. W badaniu wykorzystano próbę 402 prywatnych firm w Polsce, oszacowano model probitowy, aby określić wyznaczniki obecności rad zakładowych. Zasięg aktywnych rad został oceniony na podstawie bazy danych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Głównego Urzędu Statystycznego. Wyniki badania pokazują, że obecność rad zakładowych w organizacjach w Polsce spadła nagle po wprowadzeniu poprawki do ustawy o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji w dniu 22 maja 2009 roku, która zmieniła sposób wyboru rad zakładowych. Ponadto wyniki pokazały, że poziom uczestnictwa w związkach zawodowych ma silny pozytywny wpływ na pojawienie się rad zakładowych w przedsiębiorstwach. Rady są również częściej spotykane w starszych firmach z kapitałem zagranicznym, w których stosuje się formy bezpośredniego uczestnictwa. Dodatkowo, jeśli w firmie więcej osób pracuje w systemie zmianowym można się spodziewać obecności rad zakładowych. Wyniki niniejszego badania mogą być przydatne dla innych krajów Europy Środkowej i Wschodniej, które charakteryzują się podobnym stosunkiem pracy i podobnie krótką tradycją posiadania rad zakładowych.